

ZORROTZ MORROTZ • Zorrotzako herri aldizkaria • 100. alea. 2026ko uztailea

ZMA

ZORROTZ MORROTZ

Erredakzio taldeko kideak eta kide ohiak

Imajinatzen
duzu Zorrotza
merkataritzarik
gabe?

Baduzu eskaintzarik
onena Zorrotzatik
irten barik

ZAINDU TOKIKO MERKATARITZA

EROSI AUZOAN!

www.comerciantes-zorrotza.com

Uda bizi, euskara eroso ikasten

Vive el verano
aprendiendo euskera
cómodamente

EUSKALTEGIAK

Ikastaro trinkoak
Cursos intensivos
Etxe ondoan
Cerca de casa
Euskara ikasteko
Azterketak prestatzeko

FAMILIA BARNETEGIAK

Euskara ikasteko
Seme-alabekin
euskaraz aritzeko

2 ASTEKO BARNETEGIAK

Euskara-eskolak
Euskaraz bizitzeko
Azterketak prestatzeko
Udako ibiltaria

ONLINE IKASTAROAK

B1-B2-C1-C2
Azterketak prestatzeko

PRAKTIKATU

Udan ere,
mintzafaldeak
martxan; hurbildu
zure euskaltegia

Victoria Zarco, Gasteizko AEKko ikaslea.

UDAKO EUSKARA-IKASTAROAK CURSOS DE EUSKERA EN VERANO

Informazio gehiago

673 200 100 / 946 464 000
aek@aek.eus

www.aek.eus

LIZARDI AEK EUSKALTEGIA

Uztailaren 1etik 28ra • del 1 al 28 de julio

Abuztuaren 3tik 27ra • del 3 al 27 de agosto

Irailaren 1etik 28ra • del 1 al 28 de septiembre

Matrikula zabalik

Perro 1, 1 • 94 416 82 00 • 48005 BILBO • lizardi@aek.eus

ZORROTZ MORROTZ
Zorrotzako herri aldizkaria

100. alea. 2026ko uztaila

www.zorrotzmorrotz.eus
zm@zorrotzmorrotz.eus
@ZorrotzMorrotz
@zorrotzmorrotz
@zorrotzmorrotz

Argitaratzen du:
Zorrotzako Euskal Txokoa

Erredakzioa:

Ibai Barrios
 Aiert Cobo
 Ainara García
 Eneko García
 Igor Gutiérrez
 Aitor Marín
 Oier Pando
 Naroa Peña
 Iratxe Pérez

Laguntzaileak:

Manu Cobo
 Asier Urkiza

Koordinazioa:

Naroa Peña

Diseinua eta maketazioa:

Aitor Marín. (amc diseinua)

Zuzenketak:

Alaitz Aldabaldetreku

B Zorrotz Morrotz aldizkariak Bilboko
 udalaren diru-laguntza jaso du.
 Edukiaren erantzule bakarrak ZM
 bera eta kasuan kasu, testuaren
 sinatzaileak dira

sarrera

Ehungarrena eta gehiago. Zorionak Zorrotz Morrotz!

Eskueta duzun ZORROTZ MORROTZ aldizkariak bere ehungarren alea argitaratu du, eta hori ospatzeko arrazoia da. Goraipatu nahi dugu argitalpenaren ardura duen taldea osatzen duten pertsonen interesa, konstantzia eta konpromisoa; izan ere, horiei esker izan da posible.

Euskarazko aldizkaria da, Zorrotzakoa. Gure auzoari buruzko ehun ale interesgarri argitaratu ditu; erreportaje eta auzokide interesgarriekin egindako elkarriketez josita.

Halaber, garrantzitsua da aipatzea Zorrotza dela gaur egun auzoko bizitza sozialean euskara erdigunean jartzen duen argitalpen bat duen Bilboko auzo bakarra, eta argitalpen

hori ZORROTZ MORROTZ dela.

Hori guztia posible egiten duten pertsona eta erakunde guztiei gure aitortza eta eskerrik beroenak adierazi nahi dizkiegu. Era berean, Zorrotzako Auzo Elkartek aldizkariak eta bere lantaldeak ale guztietan aldizkariaren sarreran eskaintzen digun espazioa eskertu nahi du, eta auzo osoaren ordezkari gisa, ZORROTZ MORROTZ zoriondu nahi digu.

Zorrotzarentzat duen garrantziagatik, eta gure babes osoa helarazi nahi diogulako, argitalpen honek bere ibilbidearekin jarrai dezala opa diogu.

Zorionak! Eskerrik asko... eta aurrera!

*Etxeko berezitasuna: haragiak eta arrainak
 Itsaski-haztegi propioa
 Eguneko menua eta menu hitzartua*

Clara Campoamor, 2
 48013 Zorrotza

Tel. 94 499 01 30
 www.mesonluna.es

RISKO
Burdindegia

Zorrotza Kastrexana, 7
 Telefonoa: 94 441 64 86

LASTER

*Elektrizitatea
 elektronika*

- INSTALAZIO ELEKTRIKOAK
- ATEZAIN AUTOMATIKOAK
- ARGITAPENA
- SARE INFORMATIKOAK

TFNO./FAX: 94 442 46 35
 LARRIALDIAK: 657 79 57 04

ZORROTZA KASTREXANA
ERREP. 42. MOD. 58
ZORROTZA 48013

Azterlan batek metal kutsagarrien maila oso handiak aurkitu ditu Sader lantegiaren ondoan

Landa parkearen ondoko parterre batean jasotako lur-laginek berun, artseniko eta bestelako metal astunen kontzentrazio handiak dituzte

TESTUA ETA ARGAZKIAK: AITOR MARÍN

Herritarren zientziari buruzko Europako ikerketa batek hainbat metal kutsatzaileren maila oso handiak aurkitu ditu Saderren hondakin-plantatik gertu dagoen lursail batean. Laginak Landa parke berriaren ondoko parterre batean jaso ziren, Soka kaleko etxebizitzetatik 100 bat metro eskasera.

Ikerketa Europako hainbat lekutako lurzoruen kalitatea aztertzen duen Europar Batasunak finantzaturako ECHO proiektu europarraren parte da. Kasu honetan, lagin-bilketa *Sader-Profersa kanpora!* plataformari lotutako San Inazioko bizilagun batzuek egin zuten.

Emaitzak kezkarriak dira, eta berun, artseniko, zink, nikel, kobre eta kadmio kontzentrazio bereziki altuak agerian utzi dituzte. Azterlanaren sustatzaileren arabera, aurkitutako balioek normaltzat jotzen diren mailak alde handiz gainditzen dituzte, eta osasunerako zein ingurumenerako arriskuak izan daitezke. Bereziki nabarmentzen dira beruna eta artsenikoa, duten toxikotasunagatik eta pertsonengan izan ditzaketen ondorioengatik, bereziki adingabeengan. Berunaren indizea 2.700 mg/kg-ra iristen

da, eta “herrialde askotan, dagoeneko 300-500 mg/kg-ko emaitzarekin, bizitegi-lurzoruan problematikotzat jotzen da”. Beste elementu kimiko “oso toxiko eta kantzerigeno” bat artsenikoa da —270 mg/kg-ko indizearekin—, eta lurzoru arrunt baterako balio “oso handia” da. Ohikoena da lurzoru “normal” batek 1 eta 10 mg/kg bitartean edukitzea, eta berez aberastutako lurzoruek 20-50 mg/kg bitarteko balioak erregistratzea. Kutsatutako meatze-lurzoruek 100 mg/kg baino gutxiago izan ohi dituzte. “270 mg/kg-ko lagina basakeria da”, nabarmendu du *Sader Profersa kanpora!* elkarteak kideek.

Herri-plataformaren ustez, datu horiek indartu egiten dute Saderren jardura etxebizitzetatik eta jendea ibiltzen den espazioetatik hurbil dagoen hiri-eremu batetik kanpo lekualdatzeko eskaera. Gainera, salatu dute enpresak 2025ean ez zuela aurkeztu Ingarumen Baimen Integratuak eskatzen duen lurzoruaren egoerari buruzko txostena. Administrazioari informazioa eskatu ondoren, Jaurlaritzak erantzun zuen Saderrek oraindik aztertzen ari ziren ohar tekniko bat aurkeztu zuela, eta, beraz, ez zela dokumentazio gehiagorik eman.

Saderren jarduera amaitzeko data zehatza eskatu dute Bilboko erdigunean

Protesta hau antolatu zen Landa parkeko metal astunen kutsadura zehazten duen ikerketaren emaitzak ezagutu ondoren

ZORROTZ MORROTZ

“Pazientzia eskatu digute urteetan; orain datak eskatzen ditugu”. Ehundaka pertsonak Bilboko Udalari eta Eusko Jaurlaritzari eskatu zieten Sader enpresaren jarduera Zorrotzan behin betiko amaitzeko egutegi argia ezartzea, Bilboko erdigunean, Eusko Jaurlaritzaren ordezkarietatik abiatu eta Udaletxeko eskaileretan amaitu zen beste manifestazio batean. Ekainaren 4an egin-dako protestaren ondoren irakurritako komunikatuan antolatzaileek salatu zutenez, urteak daramatzate promesak eta txostenak jasotzen, baina oraindik ez dago konpromiso-datarik.

Manifestazioaren antolatzaileek gogorarazi zuten 2025ean Saderrek 79.593 tona hon-

dakin arriskutsu tratatu zituela Zorrotzan, aurreko urtean baino 1.400 tona gehiago, eta kezka agertu dute atmosferara isurtzeko fokua duten hondakinen hazkundeagatik. Oso arduratuta agertu ziren herritarren zientziari buruzko azterlan batean Landa parkeko parterre baten lur-laginen analisisen emaitzekin. Halaber, dokumentazio ofizialak metal astunak izan ditzaketen hondakinen presentzia jasotzen duela nabarmendu zuten.

Antolatzaileen arabera, kutsadura-maila horiek ez dira bateragarriak etxebizitzaz eta haurren aisialdirako gunez inguratutako eremu batekin. Horregatik, Sader-Profersa lekualdatzea, lanpostu guztiak mantentzea eta bitartean emisioak eta isuriak erabat kontrolatzea eskatu zuten berriro ere.

ZORROTZA HERRIGINTZAN

ZORROTZAKO BATZOKIA

Erreserbetarako telefonoa: 94 405 92 63
(bazkariak, afariak, urtebetetzeak, ospakizunak...)

Zorrotzaganako jolasgunearen zati handi bat estaliko dute

ZORROTZ MORROTZ

Bilboko Udalak Zorrotzaganako haurren jolasguneko zati handi bat estaltzeko proiektua onartu du, 1,01 milioi euroko inbertsioarekin. 780 metro koadroko eremuan egingo den esku-hartzeak espazioa urte osoan erabiltzea erraztuko du, eguraldi txarretik babestuta. Basoan inspiratutako estalki bereziak argi naturala eta LED argiztapena uztertuko

ditu. Gainera, jolasgunea berrantolatuko da, bi jolas berri gehituko dira —horietako bat irisgarria—, eta gazteentzako gune berria sortuko da. Lanek sei hilabete iraungo dute, behin esleitu eta hasi ondoren.

Jarduera hau egiteko proposamena Auzo Elkar-teak egin zuen Barrutiko Kontseiluan “Auzokide plana”ren barruan.

XXIX. Ipuin Lehiaketako sariak eman dituzte

ZORROTZ MORROTZ

Euskal Txokoak urtero antolatzen duen Ipuin Lehiaketaren XXIX. edizioko irabazleak ezagutzera eman dituzte. Sari-banaketan ekainaren 25ean egin zen Azoka parkean, antzerki-ikuskizun baten amaieran. Aurten parte-hartzea oso handia izan da; izan ere, ia 200 ipuin aurkeztu dira. Horren ondorioz, epaimahaiak lan handia egin behar izan du lan guztiak aztertu eta baloratzeko. Hasiera batean aurreikusitako lehen eta bigarren sariez gain, epaimahaiak aipamen berezi bat ematea ere

erabaki du txikiaren kategorian, aurkeztutako lanen kalitate ona dela eta. Eskerrik asko parte hartu duten idazle guztiei, eta zorionik beroenak saritu guztiei!

12 urtetik behera:

- **1. saria:** Dominick Márquez.
- **2. saria:** Ixone Lucas.
- **Aipamena:** Daniella Ortiz.

DBH eta batxillergoko ikasleak:

- **1. saria:** Camila García.
- **2. saria:** Djahina Doubali.

Azoka plazako haur jolasak berritu dituzte

ZORROTZ MORROTZ

Jolasak eta zoladura biguna aldatu dituzte, segurtasuna, irisgarritasuna eta haurrentzako jolas-aukerak hobetuz. Jarduketa horrek 88 mila euroko inbertsioa ekarri du.

Auzo Elkartek TAO ezartzeko eskatu dio Udalari

Eskaera ekaineko Barrutiko Osoko Bilkuran egin zuten, auzo batzar ireki batean egindako bozketaren aginduaren ondoren. Batzar horretan, bizilagunen ibilgailuak auzoan lur gainean aparkatutako autoen erdia baino gutxiago direla adierazten duen udal-azterlan baten emaitzak aurkeztu ziren.

AITOR MARIN

Zorrotzako Auzo Elkartek TAO zerbitzua ezartzeko eskatu zion Bilboko Udalari joan den ekainaren 17an egindako Barrutiko Osoko Bilkuran. Eskaerak maiatzaren 27an egindako auzo-batzarraren babesa du. Batzar horretan, Bilboko Udalak lur gaineko aparkalekuari buruz egindako azterlan baten emaitzak aurkeztu ziren.

Batez ere pandemia ostean, auzoan aparkatzeko zailtasunak zirela eta, Auzo elkartek kexa ugari jasotzen hasi zen. Egoera horren aurrean, elkartek bere kezka helarazi zion Barruti Kontseiluari, eta azterketa bat egiteko eskatu zion, aparkalekuen okupazio-maila eta aparkatutako ibilgailuen jatorria aztertzeko.

Txostenaren emaitzek adierazten dute presio handia dagoela lur gaineko aparkalekuan. Azterlanaren arabera, okupazioa ez da inoiz % 92tik jaisten, eta ia % 100era iristen da ordu-tarte jakin batzuetan. Hala ere, garajeetan eta bide publikoan dauden plazak eta auzoan erroldatutako ibilgailu kopurua kontuan hartuta, 355 aparkaleku-plazako saldo positiboa dagoela ere ondorioztatzen da analisisan.

Datu garrantzitsuenetako bat aparkatutako ibilgailuen jatorria da. Azterlanaren arabe-

ra, kalean aparkatutako autoen % 42 baino ez daude erroldatuta Zorrotzan; % 14, berriz, Bilboko beste auzo batzuetatik datoz, eta % 43 baino gehiago udalerritik kanpokoa da.

Emaitza horiek ikusita, auzo-batzarrak ia aho batez babestu zuen TAO ezartzeko eskaera. Olabeaga bezalako beste auzo batzuetako azken esperientziak erreferentziatzat hartuta, zerbitzua behin betiko onartu eta zazpi hilabetera martxan egongo litzateke, eta, beraz, 2027aren hasieran abiaraziko litzateke, ziurrenik.

TAOa indarrean sartzearekin batera, egoiliarrentzako leku gehiago izatea espero da, eta ibilgailuen txandakatze handiagoa bultzatzea ere bai. Horrek eremuko merkataritza-jarduerari mesede egin diezaioke. Egoiliar-bereizgarria lortzeko, udal-araudian ezarritako baldintzak bete beharko dira, besteak beste, auzoan erroldatuta egotea, etxebizitza bakoitzeko bi bereizgarri baino gehiago ez izatea, udal-betebeharrak egunean izatea eta ibilgailuak eskatutako neurriak eta tipologia betetzea. Halaber, sistemak baldintza espezifikoak aurreikusten ditu merkataria, langile eta profesional autonomo ez-egoiliarrentzat, baimen mugatuak eta aparkatzeko gehieneko denbora izango dituztenak.

Gure Lurra, 40 urte auzoa eraikitzen

Duela lau hamarkada sortutako aisialdi elkarteak Zorrotzako belaunaldi askoren bizitzan arrastoa utzi du. Boluntariorik, hezkuntzan eta auzo-lanean oinarrituta, Gure Lurrak maiatzaren 30ean ospatu du bere 40. urteurrena, auzo osoari irekitako festa handi batekin.

TESTUA: IGOR GUTIÉRREZ | ARGAZKIAK: GURE LURRA

80ko hamarkadaren erdialdean, Zorrotzako gazte talde batek ideia xume baina handi bati heldu zion: haurrak eta gazteak elkarte-ko, jolasteko eta auzoan parte hartzeko espazioak sortzea. Baliabide gutxi zituzten, baina ilusioa eta egiteko gogoia soberan. Horrela jaio zen Gure Lurra aisialdi elkarteak.

Lehen urteetan tailerrak, topaketak eta jai herrikoiak antolatzen hasi ziren. Jarduera bakoitza auzoko harremanak sendotzeko aitzakia bihurtu zen, eta pixkanaka Zorrotzako bizitza sozial eta komunitarioan toki berezia hartu zuen elkarteak.

Baliabide handirik gabe, baina ilusioz eta auzolanerako gogoarekin jaio zen Gure Lurra

Denborarekin, proiektua handitzen joan da, eta gaur egun hainbat egitasmo ditu martxan. Hurgune eta Gaztegune programak gazteen parte-hartzerako erreferente bihurtu dira, eta Lurtarrak eta Pausoak aisialdi taldeek asteburuetakoko ekintzak eta oporretako udalekuak eskaintzen jarraitzen dute.

Belaunaldiak lotzen dituen elkarteak

Gure Lurraren historian zehar ehunka haur, gazte eta familia igaro dira elkartetik. Udalekuak eta aisialdiko jarduerak belaunaldi askoren oroitzapen bereziren parte bihurtu dira eta, gaur egun, garai batean parte-hartzaile izan ziren batzuk begirale gisa itzuli dira.

Elkarteak, urteotan, beste hainbat proiektu ere garatu ditu, hala nola Jolastu Parkean edo Bilbao.Gaua ekimenak, auzoko plazak eta kiroldegia jolasez, musikaz eta bizitzaz betetzen zituztenak. Horrez gain, erakundeekin elkarlanean, Auzoka Komunitate Zentroa, Aisi Bizi programa edo Caixa Proinfancia bezalako egitasmoak jarri dituzte martxan.

Eguberrietako, Aste Santuko eta udako hiri-koloniak ere ohiko hitzordu bihurtu dira familia askorentzat, opor garaian aisialdi eta hezkuntza eskaintza uztartuz.

Elkarteko kideek nabarmendu dute 40 urte hauetan proiektuari eutsi diona ez direla soilik jarduerak izan, baizik eta auzoko jendearen inplikazioa: boluntarioak, familiak, haur eta gazteak, eta urteetan zehar parte hartu duten pertsona guztiak.

Urteurren festa handia

Maiatzaren 30ean Gure Lurrak festa berezia prestatu zuen, Zorrotza osoarentzat irekia.

***Garai batean ume izan
ziren batzuk gaur egun
begirale dira, belaunaldi
berriei esperientzia berdina
eskaintzen***

***Denbora-kapsula bat
objektu berezietan bete eta
lurperatu dute, hogeit hamar
barru ateratzeko***

Egun osoan zehar adin guztientzako jarduerak antolatu zituzten: haurrentzako jolasak, bingoa, elektrotzaranga eta elkartaren ibilbidea gogorarazteko argazki erakusketa.

Goizean, ekitaldi nagusia egin zen, liburute-giaren ondoko lorategi zatian. Leku berean, orain dela 10 urte, zuhaitz bat landatu zuten, 30. urteurrena ospatzeko egindako jaietan. Hasierako dantzaren ondoren, Gure Lurra aitzindariak omendu zituzten. Jarraian, ume txikiek margoztutako harriak belarretan hedatu zituzten. Bukatzeko, denbora-kapsula bat objektu berezietan bete eta lorategian bertan egindako zuloan lurperatu zuten, hogeit hamar barru elkarteko kide izango direnek atera dezaten.

Eguneko une nagusietako bat herri bazkaria izan zen, berrehundik gorako partaiderekin, garai guztietako kide eta lagunak bildu zituen. Bazkalondoa girotzeko bingo musikatua egon zen. Eta jaiari amaiera emateko, Tele Zorrotza DJarekin kalejiran ibili ziren kale-rik kale.

Urte askotarako, Gure Lurra!

ZORROTZ MORROTZ 100 ALE:

Hogeita hamaika urte, hamaika istorio.

Ehun ale. Hogeita hamaika urte. Eta hamaika protagonista. Lehen aldiz, fokua orrialdeen beste aldean jarri dugu: ZM posible egin dugunongan. Gaur egungo taldea eta urte hauetan proiektutik igaro diren hainbat lagun bildu ditugu, egindako bidea gogoratzeko.

TESTUA: AITOR MARÍN | ARGAZKIA: NEKANE YARTO. (FOTOGRAFIA NKN)

Duela 31 urte, hainbat laguni ideia bitxi bezain ausarta bururatu zitzairen: DINA4ra tolestutako diptiko batean aldizkari txiki bat sortzea, auzoan zehar buzoneatzeko. Inork ez zuen pentsatuko urte haietan hasitako abentura hark 100 ale eta 31 urteko ibilbidea izango zuela. Urte hauetan guztietan hamaika protagonista igaro dira Zorrotz Morrotzen orrialdeetatik: auzokideak, elkarteak, dendariak, kirolariak, artistak eta beste hainbat. Oraingoan, ordea, ohiko papera alderantzikatu nahi izan dugu eta normalean beste aldean egoten garenongan eta zirenengan jarri dugu arreta.

Hurrengo orrialdeetan gaur egungo lan-taldeko kideak ezagutuko dituzue, baina baita ZMren historian parte hartu duten hainbat lagunen oroitzapenak ere. Ez dira guztiak, noski. Ezinezkoa izango litzateke hiru hamarkadatan proiektu hau posible egin duten pertsona guztiak elkarrizketatzea. Lerro hauetatik gure aitoritza eta eskerrik beroenak urte hauetan guztietan, modu batera edo bestera, hau aurrrera ateratzen lagundu duten guztiei.

31 urte hauetan asko aldatu dira gauzak. Lehenengo ale haiek tinta bakarrean inprimatzen ziren. Ondoren, azala koloretan argitaratzen hasi ginen. Argazki-kamera digitalak iritsi ziren geroago. Gaur egun, berriz, argazki asko mugikorrek ateratzen ditugu. Teknologia aldatu da, lan egiteko moduak ere bai, baina aldizkariaren funtsa bera da oraindik.

Ehun ale hauetan asko aldatu da bizitza, asko aldatu da auzoa, eta baita gu geu ere. Ni abentura honetan sartu nintzenean ia umea nintzen, eta euskalduntze-prozesuan nenbilen. Gaur, ia hogeita hamar urte geroago, lan-taldean denbora gehien daraman partaidea naiz. Agian horregatik egokitu zait lerro hauek idazteko ardura. Hala ere, lehenago sartu izanak ez du esan nahi aldizkarian lehenago idatzi nuenik. Izan ere, ni baino lehenagoko kolaboratzaileak ere badaude. Esaterako, Igor Gutiérrezen gutun bat argitaratu zen 4. alean. Eta urte batzuk geroago koordinatzaile izango zen Tais San José ere berea bidali zuen ale hartan, hamahiru urte besterik ez zituela. Ez dira pasarte makalak. Gaur egun, mezu bat

segundo batean bidal dezakegu. Garai hartan, orde, gutunak idazten ziren. Benetako gutunak. Paperean idatzi, gutun-azal batean sartu, zigilua jarri eta Correosen bidez bidaltzen ziren. Horrela iristen ziren erredakziora kolaborazioak, iritziak eta ekarpenak.

Eta Correos aipatu dugunez, haren zerbitzua ezinbestekoa izan zen Pablo Feo maketazio-arduraduna Leitzara joan zenean. Gaur egun fitxategi bat segundo gutxitan bidal daiteke munduko edozein txokotara. Orduan, orde, disketak eta postaria behar ziren. Lehenengo urte haietako ale gehienak Zorrotzatik ehunka kilometrora prestatu ziren. Horrek ere balio handiagoa ematen dio egindako lanari.

Bidean ezinbestekoa izan da iragarleen laguntza ere. Udalaren diru-laguntza jasotzen dugun arren, urtearen amaieran iristen da, eta hasierako urteetan publizitatea funtsezkoa izan zen aldizkariak bizirik jarraitzeko. Gainera, haien laguntza ez da iragarkietara mugatzen: gaur egun ere haien dendak eta tabernak dira gure banaketa-sarearen oinarrietako bat.

Ba al dago formula magikorik 31 urtez eta 100 aletan iraun ahal izateko? Seguruenik ez. Baina badaude laguntzen duten osagai batzuk: egiten dugunaz gozatzea, gustuko dugun bidean airtzea eta auzoarekin lotura estua mantentzea. Zorrotz Morrotzek aukera eman digu auzoa eta auzokideak gertutik ezagutzeko. Kasu askotan, elkarriketa batek adiskidetasun bihurtu du harremana. Ogibidean trebatzeko eskola izan da batzuentzat, eta esperientzia pertsonal aberasgarria guztiontzat.

Musutruk egindako lana izan da gehienetan, baina beti auzorekiko eta euskararekiko konpromisoari eutsiz

Gure aisialdian egindako lana izan da, eta gehienetan, musutruk. Auzolana, bai, baina auzoarekiko eta euskararekiko konpromiso sendo batean oinarritutako auzolana. Euskara sustatzea izan delako beti gure xedea, eta hau sortzeko arrazoi nagusia ere bai. Gaur egun, zaila da Zorrotzako euskal komunitatea ZM gabe ulertzea.

Eta euskara bezain garrantzitsua izan da auzoa bera. Azken finean, ZM Zorrotza ere bada. Urte hauetan guztietan auzoan gertatutakoaren lekukotasuna jaso dugu gure orrialdeetan. Hamaika bizipen, hamaika istorio eta hamaika protagonista. Protagonista horiek gabe, auzokiderik gabe, hau guztia ez zen posible izango. Horregatik, ale berezi honetan, lehen aldiz, fokua geuregan jarri dugu. Modu batera edo bestera, hau posible egin dugunon eta egiten dugunon txanda da.

Ehun ale bete ditugu. Ez dakigu zenbat gehiago etorriko diren, ezta nolakoak izango diren ere. Baina badakigu proiektu honek zergatik jarraituko duen: euskararen, auzoaren eta auzokideen istorioak kontatzen jarraitzeko.

Zorionak, Zorrotz Morrotz. Eta urte askotarako.

ESKAINTZA PROGRESIBOETAN
ARMAZOIA + KRISTALAK GOI-GAMAKOAK
265€
 Sustapena indarrean + 4,00 eferako eta -2,00 zilindroko arteko graduazioetarako
 RPS: 213/18 **ibarretaluxury**
G O T I C A

SATZ
OKINDEGIAK
Zorrotzako labea
 Zugandik gertu
 Zorrotza Kastrevana errepidea, 34
 Tfno. 94 441 09 71
 Zorrotza - 48013 BILBO

MADNESS KAFETEGIA
 Elena eta Javier
 Zalbidea estrai, 5 - atzea
 48013 BILBO
MADNESS
 Tel. 94 441 62 75

AITOR MARÍN:

Diseinu eta maketazio
arduraduna eta erredaktorea

**// Aldizkariak nire
ogibidea bideratu
duela uste dut, eta
profesionalki ere hazi
egin naiz ZM hobetu
den heinean //**

Nola iritsi zinen Zorrotz Morrotzera?

Oso gazte hasi nintzen, 13 urte ingururekin. Lehenengo kontaktua komiki-lehiaketa baten bidez izan zen. Ez dakit irabazi nuen ala ez, baina hurrengo alean beste komiki bat egiteko eskaria jaso nuen. Bittor ezagutzen nuen, eta berak animatu ninduen taldean parte hartzera. Ni euskaltzalea nintzen, baina ez euskalduna. A ereduari ikasten nuen, eta nire euskara hobetzeko asmoz sartu nintzen lan-taldean. Dena den, oso aktiboa nintzen garai hartan, eta ahalik eta mugimendu gehienetan parte hartzen saiatzen nintzen.

Nolakoak izan ziren zure lehen urteak aldizkarian?

Hasieran, komikiak egiten nituen. Geroago, nire lehenengo erreportajeak idazten hasi nintzen; neurri batean, euskaltegirako idazlanak ere baziren. Horrek aukera eman zidan euskara praktikatzeko eta kazetaritzaren munduan lehen urratsak emateko. 18 urterekin koordinazio-lanak ere hartu nituen hainbat urtez, diseinuaren ardura hartu nuen arte.

Noiz hasi zinen diseinuaren arduradun gisa?

Goi-mailako Diseinu Grafikoko ikasketak egin nituenean, karrerako azken proiekturako Euskal Txokoaren ikus-identitatea eta aldizkariaren maketazioa aukeratu nituen.

Horren ondorioz, diseinuaren ardura hartzen hasi nintzen. Garai hartan diseinuaren arduraduna, Pablo, Leitza bizi zen, eta horrek koordinazioan zenbait zailtasun sortzen zituen. Berarentzat ere neketsua zen horrela ibiltzea, eta pozik hartu zuen nik ardura hori hartzeko proposamena... Horrela, hainbat urtez Tais arduratu zen koordinazioaz, eta ni diseinuaz.

Zorrotz Morrotzek etenaldi bat izan zuen arte. Zer gertatu zen?

Taldeko kideok oso gazteak ginen. Pentsa, ni beteranoena nintzen! Gehienok ikasketak bukatu eta lanean hasi ginen. Aldi berean, Udalaren diru-laguntza nabarmen murriztu zen. Horren ondorioz, proiektua hainbat urtez geldirik egon zen. 2015ean, berriz, langabezia hilabete batzuk eman ondoren eta freelance moduan lanean hastear nengoe-la, Zorrotz Morrotz berpizteko proposamena jaso nuen.

Orduan sortu zen gaur egungo formatua?

Bai. Ordurako urte asko neramatzan proiektuan modu boluntarioan lanean. Gainera, freelance gisa hasi berria nintzen eta oraindik ez nuen bezero askorik; horregatik, aldizkariak eskatzaren zuen lan guztia nire gain hartzeko aukera izan nuen, nahiz eta ez jakin diru-sarrerarik egongo zen ala ez.

Nolakoa izan zen berpizkunde hura?

Ez zen batere erraza izan. Alde batetik, argi nuen aldizkariaren formatua berritu behar genuela. Gure helburuak eta filosofia berak ziren, eta euskara hutsezko aldizkaria izaten jarraitu behar zuen, baina diseinua, atalak eta edukia birpentsatu behar ziren. Ordura arteko irudiari buelta eman nahi genion. Euskaltzale haserrean panfletoa utzi, eta irakurlearentzat erakargarriagoa izango zen produktu bat sortu behar genuen. Bestetik, finantzaketaren inguruko ziurgabetasun handia zegoen. Ez genekien urte amaieran udalaren diru-laguntza jasoko genuen ala ez, baina aldizkaria inprimatzeko gastuei aurre egin behar genien. Horregatik, publizitate bila irten nintzen. Zorionez, eta iragarleei eskerrak eman behar dizkiegu, emaitza bikaina izan zen: hainbeste iragarki lortu genituen, non hasieran aurreikusitakoa baino lau orrialde gehiago gehitu behar izan genizkion aldizkariari.

Aldaketa nabaria izan zen.

Bai, baina edukietan edo itxuran sartu gabe, aldaketa nagusia maiztasuna izan zen. Lehen ahal zenean ateratzen zen aldizkaria; ordutik aurrera, ordea, bi hilabetea behin garaiz argitaratu beharko zen, iragarleek horregatik ordaintzen baitzuten. Horrek profesionaltasun zein konpromiso handiagoa eskatzen zuen.

Zein momentu edo pasadizo geratu zaizu bereziki grabatuta?

Zaila egiten zait bakarra aukeratzea. Gaur egungo formatuarekin hasi ginenean, adibidez, beldur nintzen bi hilabetea behin elkarrikketa nagusirako auzoko pertsona interesgarri bat aurkitzea ezinezkoa izango ote zen. Denborak kontrakoa erakutsi du. Heme-roteka begiratzeko besterik ez dago. Ez ditut elkarrikketa guztiak nik egin, baina elkarrikketa nagusietan ez bazen ere, erreportajeetarako eta albisteetarako jende askorekin hitz egiteko aukera izan dut. Bidean ezagutu dudana jende guztia da, seguruenik, proiektu honek eman didan altxorrik handiena.

Zer ekarri dizu Zorrotz Morrotzek maila pertsonal eta profesionalan?

Aldizkariak asko lagundu dit profesionalki hazten. Esango nuke, neurri batean, nire lanbidea ere markatu duela. Goi-mailako ikasketak aukeratu behar izan nituenean, ka-

zetaritza eta diseinu grafikoaren artean zalan-tzan ibili nintzen. Bi aukerak lotuta zeuden aldizkarian egiten nuen lanarekin. Ez dut uste kasualitatea denik. Aldizkaria hobetzen joan den neurrian, nire gaitasun profesionalak ere hobetu egin dira.

“Oso gazte sartu nintzen proiektuan, 13 urterekin edo

Zein da gaur egun ZMren erronka nagusia?

Bi erronka nagusi ikusten ditut: mundu digitala eta belaunaldien arteko erreleboa. Nik ardura hartu nuenean, hobekuntzarako tarte handia zegoen diseinuan eta edukietan. Gaur egun, aldizkariak itxura profesionala du, eta zaila da norbait erakartzea dagoena hobetzeko asmoz... Webgunea sortzea jauzi handia izan zen, eta ale guztiak Interneten eskuragarri egotea oso garrantzitsua da. Hala ere, webgunea eta sare sozialak ez dira behar bezainbeste eguneratzen. Hori izan daiteke gure ahulgune eta erronka nagusia. Horregatik, gazte gehiago behar ditugu proiektuan, batez ere, gure adinekook jada menperatzen ez dugun arlo digitala indartzeko.

“Agian ez dugu neurrian baloratzen Zorrotz Morrotzi eusteak duen meritua

Zer esanahi du zuretzat 100. ale honek?

1a bizitza osoa eman dut proiektu honetan. Eguneroko lanak, familiak eta alez aleko errutinak ez digute askotan gelditzen uzten egin dugun bideari begiratzeko, baina hemen jarraitzen dugu: bizirik. Gainera, 2025eko abenduan Deustualdeko Prest! desagertu ondoren, Zorrotz Morrotz Bilbon bizirik dirauen herri-aldizkari bakarra da. Gurearen antzeko proiektuak sortzen saiatu dira auzoan eta gaztelaniaz, baina ezin izan dute aurrera egin. Horregatik, uste dut ez dugula behar bezala baloratzen Zorrotza bezalako auzo erdaldun batean euskarazko komunikazio-proiektu bati eustea zer den. 100. alera iristea eta auzoan komunikazio-proiektu sendo eta errotu bat izatea benetan ospatzeko moduko lorpena da.

IGOR GUTIÉRREZ:

Erredaktorea

// Zorrotza etengabe deskubritzeko aukera ematen digu aldizkariak //

Nolakoa izan zen zure lehen harremana aldizkariarekin? Nola batu zinen proiektura?

Txikitatik ZM aldizkaria etxean jasotzen genuen eta noizean behin gutunak idazten nituen, irakurleen atalerako. Egun batetik bestera Aitorrek erredakzio-taldean parte hartze-
ra gonbidatu ninduen eta geroztik horren parte naiz. Esan daiteke era naturalean gertatu zela. Koskortzearekin batera, gero eta parte gehiago hartzen joan nintzen auzoko bizitzan, Euskal Txokoak antolatutako Ipuin Leihaketan, Korrikan, Ibai-Arten... Horrez gain, beti gustuko izan dut irakurri eta idaztea eta euskaltzalea naiz, kontzientzia dudanetik behintzat. Nola ez nuen ba proiektu honetan bukatuko?

Zer ardura edo zeregin dituzu gaur egun aldizkariaren barruan?

Erredakzio-taldeko kide finkoa naiz eta, normalean, erreportajeak edo elkarrizketak egiteaz arduratzen naiz. Beste kideekin batera, aldizkariako edukiak planteatu eta erabakitzen ditugu; ondoren, elkarren artean lanak banatzen ditugu.

Urte hauetan guztietan, Zorrotz Morrotzek zer bilakaera izan duela esango zenuke?

Hogei urte baino gehiago pasa ondoren gauza asko aldatu dira; baina, finean, betiko muina mantentzen du Zorrotz Morrotzek: euskaltzale militantek gure auzoko bizitza euskaraz kontatzen. Iraultza digitalak aise bizkortu du aldizkaria sortzeko prozesua. Bestetik, aldiz-

kariaren formatua asko aldatu da, arinagoa eta bisualagoa da orain. Eta marka oso garrantzitsu bat dena: maiztasuna finkatu eta bi hilabetean behin ale bat argitaratzea lortu dugu.

Zein da zure ustez gaur egungo erronkarik handiena Zorrotz Morrotzentzat?

Erredakzio-taldea handitzea eta jende gaztea proiektura batzea.

Zer da gehien motibatzen zaituena proiektu honetan jarraitzeko?

Zorrotza etengabe deskubritzeko eta gure errealitatea gure ahots propioaz eta euskaraz kontatzeko ematen dugun aukera.

Nola baloratzen duzu irakurleen eta auzoko komunitatearen erantzuna?

Badakit irakurle fidelak ditugula, betiko euskaltzaleak, aldizkaria kaleratu bezain pronto ale bat eskuratzen dutenak. Noizean behin, lagunartean, erreportaje edo elkarrizketaren bati buruzko iruzkinak egiten dizkidatenean ilusio handia egiten dit, ez negatik, proiektuagatik baizik. Pentsatzen dut gaur egun auzoan norbait euskaraz irakurtzera erakarri badugu, pozik egon gaitezkeela.

Nola irudikatzen duzu aldizkariaren etorkizuna?

Askok aldatu da albisteak kontsumitzeko dugun modua, batez ere, sare sozialen eraginez. Hala ere, uste dut paperezko aldizkariak bere ira-

kurle multzoa izaten jarraituko duela, bihilabe-tekearia izanik bat-batekotasunetik ihes egiten duelako, patxadaz irakurtzera gonbidatzen duelako. Dena den, gure auzoan euskararen presentzia areagotu nahi badugu eta gazteak erakarri nahi baditugu, sareetan indar handiagoa jartzeko beharra dugu. Ziur aski hortik mugituko da gure proiektuaren etorkizuna.

Zer sentiarazten dizu 100 aleko langa gain-ditzeak?

Batetik, harrotasuna. Zorrotza bezalako auzo erdaldun batean horrelako egitasmo bat bizirik mantentzen asmatu dugulako. Pentsa, Bilbon geratzen den azken tokiko aldizkaria gara! Eta bestetik, zahartzen ari naizen beste seinale bat, baina hala bedi urte askoan!

NAROA PEÑA:

Koordinadorea eta erredaktorea

// Hutsetik abiatu zen proiektu eder bati jarraipena eman ahal izan diogu //

Nola izan zenuen Zorrotz Morrotzekin lehen harremana?

2004an, DBHko 4. mailan nengoen institutuan. Arratsaldeetan institutuko aldizkarian parte hartzeko aukera izan genuen: testuak idazten, maketazioa egiten eta argazkiak ateratzen genituen, gero laborategi ilunean errebelatzeko. Han piztu zitzaidan komunikazio eta kazetaritzarekiko zaletasuna. Ikasturtea amaitzean, Aitor Marinek, garai hartan nire irakaslea zenak, Zorrotz Morrotzen parte hartzera gonbidatu ninduen. Hasieran onartu nuen, baina beste proiektu batzuegatik 2006an utzi behar izan nuen. 2014an itzuli nintzen.

Zein da zure lana gaur egun aldizkarian?

Artikulu batzuk idazteaz gain, koordinazio-lanak egiten ditut. Besteak beste, fakturazioa, publizitatearen kudeaketa eta aldizkariaren banaketa koordinatzen ditut.

Aldaketarik izan da azken urteotan?

Bai. Esaterako, 2024tik webgunea dugu, eta bertan aldizkariaren ale guztiak kontsulta dai-

tezke. Horrez gain, azken zenbakietan aldizkaria koloretan argitaratzen hasi gara.

Zein da gaur egun Zorrotz Morrotzek duen erronka nagusia?

Etorkizunean proiektuari jarraipena emango dioten pertsona berriak erakartzea. Belaunaldi berrien inplikazioa funtsezkoa izango da aldizkariak aurrera jarrai dezan.

Nolakoa da irakurleen eta komunitatearen erantzuna?

Orokorrean oso ona. Gero eta irakurle gehiago ditugula iruditzen zait, eta sare sozialetan ere gero eta jende gehiagok jarraitzen gaitu.

100. alea argitaratu dugu. Zer esanahi du mugarri honek zuretzat?

Harro sentitzen naiz duela urte asko pertsona talde txiki batek abiatu zuen proiektuari jarraipena eman ahal izan diogulako. Gainera, bi hilean behin ale berri bat kaleratzen jarraitzea eta 100 aleko langa gainditu izana poz handiz bizitzen dut.

IRATXE PÉREZ:

Erredakzio taldeko kidea

**// Azken urteetan
ohartu naiz
gero eta jende
gehiagok
irakurtzen duela
gure aldizkaria //**

Aztera begirata, zerk motibatu zintuen aldizkariaren lan taldera batzeko?

Aldizkariaren lantaldeko kidea zen Aitor Mari-nen eskutik heldu nintzen, institutuan euskararen sustapenerako talde batean elkarrekin parte hartzen genuelako. Liburutegian egunkariak irakurri eta Zorrotzari buruz agertutako berrien laburpena egiten hasi nintzen eta bidean denetarik apur bat egin dut. Egun, Txoko feminista idazten dut, eta duela gutxi arte, inkestako elkarrizketak egiten nituen Naroa Peñarekin batera. Jendeak elkarrekin ikusten gintuenean, bazekien zertara gindoa-zen haiengana, kar, kar!

**“Inoiz ez nukeen
pentsatuko 100. alera iritsiko
ginenik, baina gauza onak
bezala, urteekin hobetuz
joan da gure aldizkaria ere**

Sartu zinenetik hona, zein aldaketa nabar-menduko zenituzke?

Asko hobetu da idazten denaren kalitatea eta aldizkariak sortzen duen interesa. Gaur egungo aldizkariaren formatua izugarri gus-tatzen zait. Gero eta jende gehiagok ezagu-

tzen eta estimatzen du aldizkaria. Gainera, gure auzoko istorioak eta gauza handi eta po-litik egiten dituen jendea aurkitzen ari gara. Horrek nire auzoaz oso harro egotea eragiten dit.

Zein da zure ustez gaur egungo erronkarik handiena?

Aldizkarian era boluntarioan idazteko prest dagoen jendea aurkitzea.

Nola ikusten duzu komunitatearen erantzuna?

Harrera ona duela eta jendeak gustuko duela uste dut. Azken urteotan, inkestak egitean gero eta jende gehiagok aldizkaria ezagutu eta irakurtzen duela ohartu egin naiz

Nola irudikatzen duzu aldizkariaren etorki-zuna hurrengo urteetarako?

Gauden bezala jarraitzen badugu, ondo goa-zela uste dut. Baina jende berria proiektura batu dadin behar dugula uste dut

100. ale honen harira, zer esanahi du muga-rri honek zuretzat pertsonalki?

Inoiz ez nukeen halakorik pentsatuko! 20 eta pikogarren alea argitaratu zenean batu nin-tzen ni eta urteak pasatuz doaz! Eta gauza onak bezala, urteekin hobetuz joan da gure aldizkaria ere.

IBAI BARRIOS: Erredakzio taldeko kidea

**// Oso zaila
da edukiak ez
errepikatzea //**

Gogoratzen duzu nola iritsi zinen aldizkari- rira? Zerk bultzatu zintuen parte hartzera?

Erraza da esatea 20 urte baino gehiago pasa direla. Hartara, kazetaritza ikasten nenbilen eta momentu horretan klasekidea eta aldizkari-ko kidea zen Laurak ideia komentatu eta, Aitorren laguntzarekin ziurrenik, proiektura batzera animatu nintzen. Idaztea gustuko dut eta aukera bikaina iruditu zitzaidan.

Zein da gaur egun zure eginkizuna ZMen?

Euskal musikaren eszena oparoak ematen dituen fruituak irakurleekin elkarbanatzea.

Sartu zinenetik hona, zerbait aldatu da urte hauetan?

Hemerotekan murgildu eta erraz sumatzen da gauza asko aldatu direla urte hauetan. Pasada bat da aldizkariak izandako garapena zentzu guztietan.

Zein da gaur egun aldizkariak aurrean duen erronka nagusietako bat?

Onerako eta txarrerako auzoan gauza asko daude oraindik esateko eta, batez ere, edukiak ez errepikatzea oso zaila da.

Zein etorkizun irudikatzen diozu Zorrotz Morrotzi datozen urteetan?

Lehen esan dudan moduan, zorionez eta zorritzarrez gertatuko diren gauza asko daude oraindik kontatzeko.

100. alera iristeak zer esanahi berezia du zuretzat, maila pertsonalean?

Ale berri bat kaleratzea betiere pozgarria da; baina 100. alearen harira, nire kasuan, hemerotekan barrena murgildu eta jada ahaztuta edo aspaldi ikusitako gauza asko ekarri nituen gogora, beraz ilusio handiz hartzen dut.

ehbildu

ETORKIZUNA DA ORAIN

Esperantzaren nazioa.

ASKABIDE ZORROTZA

AINARA GARCÍA:
Erredakzio taldeko kidea

**// Urteak pasa dira,
baina aldatu ez dena
auzoarekiko eta
euskararekiko
konpromisoa da //**

Nola hasi zen zure ibilbidea Zorrotz Morrotzen?

Gezurra badirudi ere, ia 20 urte igaro dira! Ez daukat lehenengo topaketaren edo lekuaren oroitzapen zehatzik. Atzera begiratuta, Aitor, Bittor, Igor eta Tais datozkit burura batez ere. Litekeena da haien bidez iritsi izana proposamena. Euskararen inguruko proiektu batean parte hartu nahi nuen, eta zer hobe gure auzoa eta bertako jendea ardatz dituen aldizkari batean aritzea baino. Gainera, niretzat aukera paregabea izan zen euskara erabiltzeko eta bizirik mantentzeko, familiako eta inguruko egunerokoa hori egitea zaila baitzen.

Zer ekarpen egiten diozu gaur egun aldizkariari?

Gustatuko litzaidakeena baino gutxiago parte hartzen dut. Hala ere, urte hauetan hainbat zereginetan ibili naiz: banaketan, erreportajeak idazten, elkarriketak egiten, inkestak prestatzen edo testuak euskaratzen, besteak beste.

Zeri esker iraun du proiektuak hainbeste urtez bizirik?

Faktore asko aldatu dira urte hauetan: taldekideak, aldizkariaren formatua, atalak, bileren maiztasuna eta zabalkunderako bideak. Lehen papera zen ia bide bakarra; gaur egun, sare sozialek aukera handiak eskaintzen dituzte. Hala ere, aldatu ez dena auzoarekiko eta euskararekiko konpromisoa da.

Zein dira gaur egun Zorrotz Morrotzek dituen erronka nagusiak?

Oro har, erronka handiena proiektuaren pultsua mantentzea da. Taldekide berriak era-

kartzea ezinbestekoa dela uste dut. Eduki berriak aurkitzea ere funtsezkoa da. Batzuetan ez da erraza gai berriak topatzea. Eta azkenik, iraunkortasuna bermatzea: euskarazko tokiko komunikabide askok bidea utzi dute agur esan dute azken urteotan, eta horrek erakusten du zein zaila den horrelako proiektuak bizirik mantentzea.

Zerk ematen dizu indarra proiektu honetan jarraitzeko?

Euskarak eta auzoak. Baina ezin ditut ahaztu urte hauetan ezagutu ditudan taldekideak eta kolaboratzaileak ere. Haien konpromisoa eta egindako lana mirestekoak dira.

Zer desio duzu aldizkariaren etorkizunerako?

Ez da erraza iragartzea zer etorriko den. Belaunaldi-erleboak garrantzi handia izango du. Hala ere, uste dut talde txiki batek ere gauza handiak egin ditzakeela ilusioa mantentzen badu eta bakoitzak bere harri-koskorra jartzen badu. Horregatik, espero dut Zorrotz Morrotzek urte askotan jarraitzea auzoaren eta euskararen bozgorailu izaten.

100. alea kaleratu berri dugu. Zer sentiarazten dizu mugarri honek?

Hitz bakarrean esateko: izugarria. Zaila da sentitzen dudana hitzetan azaltzea. Alde batetik, nostalgia sorrarazten dit, urte hauetan bizitako une eta pertsona guztiak gogora ekartzen baitizkit. Bestetik, harrotasuna ere sentitzen dut; ez baita erraza honelako proiektu xume baina konprometitu batek ehun ale kaleratzea. Eta, batez ere, aurrera jarraitzeko gogoia pizten dit.

MANU COBO:

ZMen sortzaileetarikoa eta egungo laguntzailea

// Auzoan euskara zabaltzeagatik sortu ginen, eta horretan jarraitzen dugu //

Nondik sortu zen Zorrotz Morrotzen aritze-ko aukera, eta zerk animatu zintuen proiektuan murgiltzera?

Euskal Txokoan aldizkari bat ateratzeko aukera ikusi eta aurrera egin genuen. Parte hartzearena horrekin batera etorri zen.

Zein lan egin dituzu urte hauetan aldizkariaren barruan, eta nola aldatu da zure parte-hartzea denborarekin?

Buff.... Hainbeste denbora pasa denez, ez naiz ondo gogoratzten: banaketan lagundu eta diru iturriak bilatu ziur aski... Geroago ale gehienetan ataltxo bat betetzen lagundu dut: txoko historikoa, batez ere, argazki zaharrekin: auzoko kaleak hasieran, lantegiak gero eta azkenean mendiko ibilaldiekin.

Nola gogoratzten dituzu lehen urte haiek, bai lanari dagokionez bai talde giroari dagokionez?

Alaitsu eta kementsu, lan handia eskatzen zuen, baina talde sendoa ginen. Gainera Euskal Txokoaren koordinazioan lan egiteko liberatu bat lortu genuen eta horrek erraztu zuen dena.

Zein izan da proiektuak aurre egin behar izan dion unerik korapilatsuena?

Bilboko udalak dirulaguntza murriztu zigunean asko zaildu zen guztia. Guggenheim museoa eraikitzearekin batera etorri zen. Kasualitatea ote?

“Lan handia zen hasieran, baina talde sendoa genuen

Zer aldaketa nabarmenduko zenituzke Zorrotz Morrotzen ibilbidean?

Esango nuke hasierako formatua garestiagoa zela; oraingoari erabilgarriagoa deritzot. Gainera, gaur egun Interneti esker, zabaltzeko aukera gehiago daude.

Zerk mantentzen du bizirik zure konpromisoa aldizkariarekin urte hauen ondoren ere?

Sortu genueneko arrazoi berberak, auzoan euskara zabaldu zein indartzeko aukerak eta argitalpen bat euskara hutsean ikusteak alegia.

Zer esanahi edo balio izan du aldizkariak auzoarentzat zure ustez?

Lehen esan dudan bezala, nahiko handia. Auzoko denda, taberna edo eraikin publikoetan herri aldizkari bat euskaraz ikusten dugu: gainera aurpegi ezagunak agertzen direnez, errazagoa da auzoan zabaltzea jendearen artean, eta badaude euskaraz ez dakiten ala oso gutxi dakitenak aldizkaria hartzen dutenak... Gainera, kanpoan bizi diren auzokide ohientzat, auzoarekiko harremanari eusteko bidea ere bada...

BITTOR RUEDA:
ZMen sortzaileetarikoa eta
lehen koordinatzailea

// ZM egun bizirik jarraitzea mirari txikia da //

Zorrotz Morrotzeko sortzaileetarikoa bat eta lehen koordinatzailea zara. Nola bururatu zitzaizuen proiektu hau sortzea eta zeintzuk ziren zure zereginak?

Euskaldunon komunitatea trinkotzeko, elkar ezagutza bultzatzeko eta euskara prestigiatzeko, erderaz ez zegoen auzo aldikaria sortu behar genuela bururatu zitzaigun Euskal Txokoan. Nire lana taldea koordinatzea zen, bertan geundenon artean lana banatzen genuen, batzuetan artikulatu osoak, argazkiak bakarrik, kolaborazio eskaerak, iragarkiak, inprenta lanak, ISBN kudeatzea, Correosen kontratua, harpidetzaren kudeaketa,... garai horretan nik Euskal Txokoaren ardura nuen eta denaren gainean egoten nintzen.

Zer gogoratzen duzu garai hartan Zorrotz Morrotzen bizitakoaz?

Oso giro gogotsua. Ez ginen asko, baina oso kontzientzia handia genuen egiten ari ginena-rekin. Zorrotzan euskaraz bizi zitekeela sinesten genuen, ahalegindu behar ginela, eta hori hurbiltzen zen jendeak sumatzen zuen, gure konpromisoa handia zen.

Gogoratuko dituzun une onak zein txarrak gongo dira. Zein azpimarratuko zenuke?

Ni, pertsonalki, asko markatu ninduen gure kidea zen Pablo Leitzara bizitzen joateak, oso lan handia eta ezinbestekoa egiten baitzuen. Niretzat funtsezkoa zen eta bere hutsa nabaritu nuen, nahiz eta urruntasunean lanean jarraitu zuen. Aldizkaria Leitzan maketatzen zen, eta posta arruntaz bidaltzen ziren argazkiak, testuak eta guztia, ez dakit zelan ginen kapaz hori egiteko!

Zein izan zen erronkarik handiena aldikaria aurrera ateratzeko garaian?

Erronka txiki pila ziren: gaiak proposatu, testuak edo laguntzaileak topatu, epeak bete, eta behin diseinua atera ostean, lan zikina: inprenta, Correos... oztopo lasterketa bat zen, baina ilusio handiz bizi genuenez, pozik.

Zergatik utzi zenuen proiektua?

Denbora asko zen Zorrotzan jada ez nintzela bizi, beraz ez zuen zentzurik urruntasunetik horrekin lotuta egoteak. Gainera, bazeuden ni baino askoz be hobeak ziren kideak, benetan profesionaltasunetik planteatzen ari zirenak; beraz, esku onean uzteko unea heldu zen argi eta garbi.

Nola ikusten duzu aldikariaren bilakaera?

Nik uste dut Zorrotz Morrotz mirari txikia dela, Bilboko euskarazko lehen aldikaria, eta egun irauten duen bakarra. Baina ez da hori bakarrik, erderaz ez dago holakorik, kalitate handiko aldikaria da, auzo aldikaria baina askoz be gehiago, euskarari benetan merezi duen prestigioa emateko tresna ezin hobea deritortzot, euskal komunitatea trinkotzeko izugarria da. Lehen zenbakia prestatu genuenean ezin genuen amestu ere egin hau gertatuko zenik. hau bezalako gauzak gure herrian askotan gertatzen dira, Herritik Herriarentzat sortuak dira, euskal komunitatea ikusarazten dutenetakoa, harro izateko modukoak.

Zure ustez, zer ekarpen egin dio Zorrotz Morrotzek Zorrotzari?

Zorrotzak azken urteotan auzo identitatea indartu du: Txinbotarrak, Zorrotza eguna... Eta

horren barruan, euskal komunitatetik sortu-tako komunikabide bakarra dago. Gure aldizkariak Zorrotzaren errealitatea islatzeko lan handia egin du, web gunean dauden 100 aldizkariak begiratzuz gero, Zorrotzaren historia ikusi daiteke, Txoko Historikoarekin adibidez, eta nola aldatu den azken urteotan ere sumatu daiteke, kanpora bizitzen joan diren auzotarrak, eta etorri diren auzotar berriak... Benetan eredugarria da, bere jarrera kritiko eta zabala-rekin, Zorrotzaren oso irudi polita islatu du.

Zer aholku edo mezu emango zenioke gaur egun proiektuan dabilen lantaldeari?

Jo ta ke jarraitzeko, lan izugarria egiten ari direlako; emaitza agerian dago. Zaila ikusten dudana da orain arte egindakoa gainditzea, beste urrats bat harantzago joatea. Beharba-da, helburua sare sozialak izan daitezke, nahiz eta funtsezkoa jada egiten ari den: errealitatea aztertu eta islatu. Sorkuntza lana da garrantzi-tsuena, eta horretan orain dagoen maila gain-ditza oso zaila izango da.

JOXEMARI SARASUA:

ZM aldizkariaren
sortzaileetarikoa

**// Hastapenetan,
ZM oso ezaguna
egin zen Bilboko
“zirkuitu”
euskaltzaleetan //**

Zu ere ZMren sortzaileetakoa izan zinen. Nola gogoratzen duzu ekimenaren hasiera?

Zorrotzako Mintzataldean nenbilen ni artean, auzoko AEK-ko Euskaltegian eskolak ematearekin batera. Mintzatalde horretan sortu zen euskarazko aldizkari bat egiteko ideia, auzoko gauzen berri euskaraz emateko, bertzeak bertze: gabezia hori zegoen garai hartan Zorrotzan. Udalean ongi hartu zuten ekimena, udal zerbitzuetatik hutsune hori betetzeko modurik edo interesik ez baitzegoen.

Eta urte eta talde haietako giroa?

Aktibista, euskaltzalea, optimista, idealista... Garaian-garaikoa.

Zein izan zen zure eginkizuna aldizkarian?

Lehenbiziko zenbakiak maketatu nituen Dell 486 PC batean, pirateatutako PageMaker 4.0 testu editore profesional baten bitartez. Hu-

rrengo zenbakiak, berriz, zuzendu eta orrazten nituen. Artikuluak ere idazten nituen nola edo hala...

Zein momentu edo pasadizo geratu zaizu bereziki grabatuta?

Atentzioa deitu zidan, aldizkaria sortu eta handik pare bat urtera, aldizkaria oso ezaguna egin zela Bilboko “zirkuitu” euskaltzaleetan. Euskaltegi-tako irakasle batek baino gehiagok aitortu zidaten ezagutu eta are irakurri ere egiten zutela. Sinetsi beharko!

Zergatik utzi zenuen proiektua, eta nola gogoratzen duzu etapa hura?

Gauza bakoitzak baditu bere denborak: gauza entrenigarrigoak egiten hasi nintzen... Eta handik urte batzuetara auzoa utzi eta kanpora joan nintzen bizitzera. Oroitzapen ederrak ditut garai horietaz, baina.

PABLO FEO:

Aldizkariaren sortzaileetarikoa
eta diseinatzaile
eta maketatzaile ohia

**// Inozenteak
ginen, baina
oso ausartak.
Eta hori da
behar den
bakarra //**

Noiz hasi zinen Zorrotz Morrotzen parte hartzen?

Sortzaileetakoa izan nintzen eta ekimen ezin hobearekin zitzaigun gure helburuekin bat egiten zuelako: euskera aldarrikapen hutsa izatek ezinbesteko tresna izatera pasatzea, auzoko euskaldunen lotura izatea eta Zorrotzen euskalduna izatea abantaila zela bermatzea.

Zein izan zen zure eginkizuna aldizkarian, eta zer ikasi zenuen esperientzia hartatik?

Diseinu eta maketazioa. Asko ikasi nuen, noski; lehenbizi maketatzen-edo, lan taldean aritzen, epeak errespetatzen, benetako enpresa baten praktikaldia balitz bezala.

Hasierako urte haietako giroa nolakoa zen?

Zerotik hasiak ginenez, dena genuen ikasteko eta hobetzeko... Edozein aurrerapauso motibagarria zen

Zein izan zen erronkarik handiena?

Seguruenik, finantziarioa izango zen.

Grabatuta geratu zaizun pasadizorik?

Internet oraindik ez izateak zekarren guztia: artxiobako disketetan postaz bidaltzea, argazkiak errebelatzea eta horiek ere postaz bidaltzea... Zorrotza-Leitza eta Leitza-Zorrotza etengabeko zubia erabiltzea

Leitzan bizi zara aspalditik. Horrek eraman zintuen proiektua uztera?

Kanpoan bizitzeak zaildu egiten zidan segitzea. Dena den, niretzat oso garai emankorra izan zen, ideietatik ekintza praktikotara igarotzeko aukera paregabea. Nahiko inozenteak ginen, baina ausartak, eta hori da behar den bakarra. Ausardiak bultzatu eta denborak eskarmentua ematen dizu.

Internet bidez aldizkariaren irakurlea bazara aspalditik. Nola ikusten duzu aldizkariaren bilakaera?

Ona, profesionala, elegantea, sendoa...

Zer ekarpen egin dio Zorrotz Morrotzek auzoari?

Argi dago holako aldizkari batek hezurdura moduko bat ematen diola Zorrotzako komunitateari. Gaur egun, ezinbesteko garrantzia du tokiko prentsa: gertuko gaiak, komunitate sentimendua eta bertako erakundearen erabakien gardentasuna bermatzea.

Zer esango zenioke gaur egungo lantaldeari ala etorkizuneari batu ahal direnei?

Gogoz aprobetxatzeko aldizkariak ikasteko, harremanak sortzeko eta auzoa suspertzeko ematen duen aukera. Eta garaia ematen dituen aukera eta modu berrien isla izateko aldizkariaren proiektua.

TOMÁS ÁNGEL GONZÁLEZ: Erredaktore ohia

// Ale bakoitzean beharrezkoak ziren lanak biltzea zen zailena //

Nola iritsi zinen Zorrotz Morrotzera, eta zer izan zen aldizkarian parte hartzera bultzatu zintuena?

Izenbarik Mintzataldea (aurrerago Zorrotzako Euskal Txokoa Kultur Elkartea bilakatu zena) ezagutzen nuen eta bertan parte hartzen hasi nintzen. Hortik ezagutu nuen Zorrotz Morrotz aldizkaria. Aldizkari euskaldun baten premia genuen Zorrotzan euskara bizi zedin, eta horrek bultzatu ninduen ZMN parte hartzera.

Esperientzia hartatik bizitakoaz eta ikasitakoaz, zer nabarmenduko zenuke?

Gure eginkizuna mezu euskaldunak banatzea eta euskara bera jorratzea zela ikasi nuen.

Hasierako urte haietako giroa nolakoa zen?

Adore eta kemenarekin euskal munduan zerbait burutzeko gogoz aritzen zen gazte taldea ginen.

Zein momentu edo pasadizo geratu zaizu bereziki grabatuta?

Euskal Txokoa emandako urte guztietako une bereziena aldizkarian parte hartu ahal izatearena da.

Zein izan zen erronkarik handiena aldizkaria aurrera ateratzeko garaian?

Ale bakoitzean beharrezkoak ziren lanak biltzea zen zailena nire ustez.

Zergatik utzi zenuen proiektua?

Beste leku batera bizitzera joan nintzelako, eta orduan zailagoa zen jarraitzea.

Zer aholku edo mezu emango zenioke gaur egun proiektuan dabilen lantaldeari edo etorkizuneko kolaboratzaileei?

Aldizkariarekin jarraitzea eskatuko nieke, behintzat erreleboa lortu arte, euskara gu baikara.

13^{urte}

ZORROTZA F.C.
kirolarekin,
auzoarekin eta
euskararen alde!

Jai-Alai
kafetegia

Abaro estrata, 12
94 490 12 59

Matrikula zabalik
2024-2025
ikasturtea

The aKdmy
Ingeles eta eskolako laguntza

666017195
the_aKdmy

Zorrotza Kastrexana errepidea, 7

Láplices

LIBURUDENDA PAPERDENDA
PERTSONALIZAZIOAK
UNTZIOLA KALEA 8

PERSONALIZACIONES
Capricho

TAIS SAN JOSÉ:

Erredaktore eta
koordinatzaile ohia

**// ZM eskola
handia izan da
nire ibilbide
profesionalerako //**

Oso gazte iritsi zinen Zorrotz Morrotzera, Zerk animatu zintuen parte hartzera?

Kazetaritza ikasten ari nintzela, unibertsitatean ikasitakoa praktikan jartzeko aukera paregabea zela irizita hasi nintzen aldizkarian.

Zein izan zen zure eginkizuna aldizkarian?

Erredaktore moduan, gaiak bilatzea eta lantzea zen nire eginkizunetako bat eta, aurrerago, erredaktoreburu lanetan ere ibili nintzen. Niretzat eskola handia izan da, nire ibilbide profesionalak idatzizko kazetaritza hain justu bideratu nauelako.

Nolakoa zen urte haietako giroa?

Oso gazte ginen, gogotsu, ideia anitzekin, oso aktiboak ginen. Geure artean laguntzeko prest, eta eztabaidak egiteko leku polita sortu genuen.

Zein momentu edo pasadizo geratu zaizu bereziki grabatuta?

Atseginenez gogoratzen dut auzoko txikite-roekin egindako erreportajea: eurekin egon nintzen arratsalde batean, tabernaz taberna abesten zuten bitartean, eta kristoren giroa sortu zuten.

Garai hartan, zein izan zen erronkarik handiena aldizkaria aurrera ateratzeko?

Beharbada, jende falta edo lantalde beraren denbora eskasia. Denok ikasle ginelako, eta gutako batzuk langile ere bai, eta hori dena uztartzea zaila izan zen askotan.

Zergatik utzi zenuen proiektua, eta nola ikusten duzu gaur egunetik begiratuta etapa hura?

Bizitzan sarritan gertatzen zaigun bezala, etapa berriari ekin niolako (lana, familia...) eta lehentasunak aldatu zirelako. Aro hartaz (2002. urtean hasi nintzen eta bertan egon nintzen 2009ra arte) oso bizipen politak ditut, lagunekin, auzoarekin eta gaztetasunarekin lotutakoak.

Nola ikusten duzu aldizkariaren bilakaera?

Indargune gisa ikusten dut aldizkariak eta, oro har, aldizkariako lantaldeak beti lortu duela aurrera egitea, ez dugula kantera faltarik izan, nahiz eta batzuetan jarraitzeko geure burua estu ikusi.

Zure ustez, zer ekarpen egin dio Zorrotz Morrotzek Zorrotzari?

Aldizkaria auzoaren beraren historiaren isla da, bertoko gertakariak eta pertsonak han jasota daudelako eta horrek sekulako garrantzia du, historia bizia baita.

Zer aholku edo mezu emango zenioke gaur egun proiektuan dabilen lantaldeari edo etorkizuneko kolaboratzaileei?

Ahaleginik handiena egitea belaunaldi berriak erakartzen saiatzeko, horietan datzala-ko aldizkariaren etorkizuna, eta kantera horri parte hartzeko gonbita luzatuko nioke, esperientzia polita delako eta dibertsioa ez zaielako faltako.

DAVID TIJERO:
Erredaktore ohia

// Talde txikia ginen, baina konpromiso handia geneukan //

Nola sartu zen Zorrotz Morrotzeko lantaldean auzotik kanpo bizi zen eta Zorrotzarra ez zen pertsona bat?

1999an izan zen. Euskal Txokoak antolatutako literatura-lehiaketa irabazi nuen, eta aste batzuk geroago galdetu zidaten ea proiektuaren parte izan nahi nuen.

Zein izan zen zure eginkizuna aldizkarian?

Batez ere, elkarrizketak egin eta liburuen zein diskoen erreseinak idazten nituen.

Nolakoa zen urte haietako giroa?

Talde txikia ginen, baina konpromiso handia zegoen gauzak egiteko.

Egongo da bereziki gogoratuko duzun pasadizoren bat...

Bat esatearren, Zorrotzan zegoen zinemaren arduradun ohia egin nion elkarrizketa. Zinema 1961ean inauguratu zuten, eta 1974ra arte egon zen irekita. Ez dut haren izena gogoratzen, baina auzoan denek "el del cine" deitzen zioten. Gogoratzen dut oso solasaldi luzea izan zela, zinemari eta garai hartako auzoko bizimoduari buruzko pasadizo interesgarri ugariarekin. Elkarrizketa hartatik ikasi nuen zein baliotsua den adinekoei entzutea, esateko eta irakasteko asko baitute.

Noiz eta zergatik utzi zenuen proiektua?

Sei urte eman nituen, 2005era arte. Lan berri bateko ordutegiak zirela eta, utzi egin behar izan nuen. Gainera, ordurako auzoko kolaboratzaile berri batzuk sartuak ziren eta une aproposa zen. Dena den, hainbat urtez literatura-erresinak bidaltzen jarraitu nuen.

Garai hartan zein izan zen zure ustez erronkarik handiena aldizkaria aurrera ateratzeko?

Gutxi ginen, eta aldizkaria argitaratzeko prozesua nahiko luzea izaten zen. Hilabeteak behar ziren aldizkaria kalean ikusteko.

Nola ikusten duzu aldizkariaren bilakaera?

Ondo. Proiektu honek indarrean jarraitzea benetan pozteko eta harro egoteko modukoa da.

Zure ustez, zer ekarpen egin dio Zorrotz Morrotzek Zorrotzari?

Auzoari ahots propioa ematea, eta gainera, euskaraz.

Zer aholku edo mezu emango zenioke gaur egun proiektuan dabilen lantaldeari edo etorkizuneko kolaboratzaileei?

Elkarri entzutea, batez ere. Eta ez ahaztea borondatezko lanean oinarritzen den iraupen luzeko proiektua dela.

Taramona

ERAKUSTOKIA ETA SALMENTAK

Zorrotza-Kastrexana errep. 45-57-75
Telefona: 94 442 44 68

TAILERRAK ETA ZERBITZUAK

Zorrotza-Kastrexana errep. 75
Telefona: 94 442 17 12

AGENDA

Uztailak 1, asteazkena

D8 Sorkuntza faktorian

Kontzertua:

AUTHORITY ZERO + BELVEDERE

Sarrera: 24 euro

EGUZKITAN BLAI.

22:00. Auzokan

Haurrentzako zinea: "Chupa"

Uztailak 2, osteguna

EGUZKITAN BLAI.

19:00 Auzokan.

Kontzertua: TATI

Abuztuak 9, igandea

19:30. D8 Sorkuntza faktorian

Kontzertua: HIGH ON FIRE

Sarrera. 24 euro

Irailak 12, larunbata

ZORROTZ MORROTZ eguna.

Egitaraua zehazteke.

GORDE DATA!!

Zure elkartearen ekitaldiak ZMeko agendetan (aldizkarian eta webgunean) iragartzeko, zm@zorrotzmorrotz.eus helbidera idatzi.

Chicago

Aitziber Etxeberria Garro.

Erein. 2026. 224 orrialde.

1975ean gaude. Zientzialaria da Elisa. Ama eta emazte soil izatera mugatzen duen gizarte eta egoera sozial itogarri batetik ihesi, Donostia eta familia utzi eta Chicagora doa. AEBko Energia Departamentu ospetsuarentzat hasten da lanean. Laster batean konturatuko da ez duela amerikarren lan egiteko modua gogoko, are gutxiago

energia nuklearraren gaineko gobernuaren politika. Haren aurka borrokatzen den talde klandestino bateko partaide bilakatuko da eta gogor arituko da amesten duten etorkizun hobeago hura lortzeko aha-leginean. Donostian, berriz, hogeita hamalau urte geroago, 2009an, Ingriden, Elisaren alaba gazteak, Dusty tatuatzailea lagun duela, ez du atsedenik hartuko harik eta inork kontatu ez dion iragana ikertu eta amari benetan gertatu zitzaiona argitzen ez duen arte.

LAZKA: "Ilun"

Autoekoizpena (2026)

Metal doinueta murgilduko gara ale berezi honetan eta hurrengo taldea ezagutzeko, gainera, ez dugu oso urrun joko; izan ere, Bilboko Errekalde auzotik dator eztanda. Lazka da haien izena eta laukotearen hitzetan "6 abestiz osaturiko bomba atomikoa" dakarkigute. "Ilun" izenburupean bigarren lana dute honako hau eta, lehenengoa bezala, autoekoizpenaren ildotik landuta bere osotasunean. Abesti guztiak entsegu lokalean grabatu dituzte gaur egungo teknologiez baliatuta; nahasketa eta masteira, berriz, kanpoko pertsona baten esku utzi dute.

Emaizta benetan potentea lortu dute, metalak merezi duen bezala: Gitarra zorrotzak, oinarri erritmiko pisutsua eta, batez ere, abeslariaren papera azpimarratuko nuke, ahots indartsua eta ongi landutako koroak. Abesti zuzenak eta ez oso luzeak aurkituko ditugu, non doinu gogorren artean melodia ere presente baitago.

Azala "iluna" dela esan dezakegu (erredundantzia baliogarria da kasu honetan, kar kar); baina, era berean, argitsua ere bai, eguzkilore eder baten presentziak kontraste bikaina egiten duelako. Metal musika eta euskaraz egindako rocka gustuko duzuenontzat gomendagarria. Eszena lokala sostenga dezagun!

IBAI BARRIOS

SALAKETA ARGAZKIA

Zuhaitzak osasuntsu, zoladura ez hainbeste

Azoka parkean, Gazte Gunea eta elizaren arteko eremuan, zuhaitzek ez dute udal baimenik eskatu hazteko. Sustraiak, isilean baina tinko, haien bidea egin dute, eta zorua altxatzea erabaki dute, oinezkoen paisaia dinamikoagoa eskaintzeko asmoz, agian. Emaita begi-bistakoa da: natura eta urbanismoaren arteko elkarriketa bizia. Benetan ikusgarria. Hala ere, bi aldeek adostasunera iristeko aukera handirik ez dagoenez, komenigarria litzateke norbaitek bitartekari lana egitea eta zorua konpontzea. Bestela, ibiltariak eta bertan jolasean aritzen diren haurrek oreka-eraketak egiten jarraitu beharko dute nahitaez.

BiziFitness
CROSSCENTER

CROSS TRAINING
eta
ENTRENAMENDU FUNTZIONALA
guztionez

Zure zain gaude!

ZALBIDEA ESTRATA, 13 623106531

Zure iragarkia

ZM

aldizkarian

Euskara
sustatu
Zorrotzan!!

Tarifak eta informazioa:
zm@zorrotzmorrotz.eus

**ROCKET
TAVERN**

Plater konbinatuak,
hanburgesak,
oilasko erreak...

FRAI JUAN, 8 • Tel 94 655 68 98

cafe txinbo

Espezialitateak:
Tapak eta errazioak
Kanapeak

Abaro estrata, 10
Tel. 94 608 85 74

GLADYS DEL STAL FERREÑO:

Caracas (Venezuela), 1956

Tutera, 1979-06-03

Hiltzailea: Jose Martinez Salas guardia zibilak, (1992an Felipe Gonzalezen gobernuak bere jokabide eredugarriengatik kondekoratua)

Lanbidea: Administraria, informatikaria eta programatzailea | **Militantzia arloa:** Borroka ekologista eta antinuklearra, besteak beste.

Hari buruz gehiago jakiteko:

- “*Ez, eskerrik asko! Gladysen leihoa*” 2023 (Argiaren Multimedia kanalean)
- “*Gladys del Stal*” (Sabino Ormazabal, Katakarak argitaletxea)

Gurasok errefuxiatu politikoak izanda, Gladys Venezuelan jaio zen 1956an. Lau urte zituela, berri, familia Euskal Herrira itzuli eta Dostian finkatu zen.

Kultura handiko gaztea, sentibera, buruargia eta konprometitua zen. 23 urterekin erail zutenean, administrazio ikasketak eginak zituen, informatikan lizentziatua zen eta kimika eta biologia ikasten ari zen lan egin bitartean. Horrez gain, herri mugimenduan erabat murgilduta zegoen.

Frankismo osteko urteak ziren, baina dikta-dorearen itzala luzea zen. Besteak beste, espainiar gobernuak hark diseina-

tutako Plan Energetiko Nazionalean onartu zuen, Euskal Herrian lau zentral nuklear ezarri nahi zituen: eraikitze fasean zen Lemoizkoa eta beste hiru Ispaster, Deba eta Tuteran. Mugimendu handia sortu zen horren kontra, eta Gladys bere auzoko talde ekologistako zein Euskadiko nuklearraren kontrako komiteetan buru-belarri aritu zen.

Giro horretan, 1979ko ekainaren 3an Energia Nuklearraren Kontrako Nazioarteko Jardunaldia antolatu zen Three Mile Islandeko istripuaren harira, eta Tuteran Euskal Herriko Jai Antinuklearra egin zen. Festa giroan

zeudela, Guardia Zibila agertu eta bertaratutakoak sakabanatu zituen bortxaz. Batzuek eserialdi baketsua egin zuten protesta gisa, haien artean, Gladys. Indar errepresiboak jendea indarrez altxarazten hasi ziren. Haietako batek, Jose Martinez Salasek, Gladysi eraso matxista egin zion eta gazteak, kikildu ordez, agiraka egin zion. Guardiari, orduan, tiro egin zion buruan. Ez zen momentuan hil, ordea; 20 minutu eman zuen lurrean agonizatzen, guardia zibilek inguratu baitzuten osasun-langileen lana eragozteko.

Euskal Herrian ohikoa den lez, Martinez Salasek ez zuen inoiz zigorrrik bete eta, urte batzuk geroago, Felipe Gonzalezen gobernuaren kondekoraioa jaso zuen bere “jokabide eredugarriengatik”. Gladys, ordea, 47 urte itxaron behar izan du espainiar estatuak poliziaren biktima gisa aitortu dezan, nahiz eta urte luze hauetan guztietan haren izena eta izana gure herriaren memoria kolektiboan bizi-bizirik iraun duen.

ALAITZ ALDABALDETRUKU

TXOKO FEMINISTA

Oporraldia atsedenerekin eta familarekin denbora partekatzeak aukerarekin lotzen bada ere, errealitateak erakusten du emakume askorentzat ez dela benetako atsedenera iristen. Izan ere, oporretan ere emakumeek etxeko zein zaintza-lanen ardura nagusia hartzen jarraitzen dute, eta horrek lan-karga handiagoa eta aisialdirako aukera gutxiago eragiten du. Eskola-jarduerak eteten diren garaian, seme-alaben zaintza-beharrek handitu egiten dira, eta horrek emakumeen dedikazioa areagotzen du. On-

dorioz, emakumeek atsedenera gutxiago hartzen dute, estres handiagoa pairatzen dute eta beren denbora pertsonala mugatuagoa izaten da.

Goera horrek genero-desberdintasunak agerian uzten ditu, etxeko eta zaintza-lanen banaketa oraindik ez baita guztiz orekatua. Horregatik, beharrezkoa da etxeko eta zaintza-lanen erantzukidetasuna sustatzea, bikotearen artean lan horiek modu bidezkoan banatzeko. Horrela bakarrik bermatuko da oporraldia guztientzat atsedenera eta ongizate garaia izatea.

IRATZE PÉREZ

Zorrotzak badu aldizkari bat

XIX. mendeko bigarren erdialdean ibili zen Euskal Herrian Luis Luziano Bonaparte printzea, Napoleon I. enperadore handiaren iloba. Hizkuntzalaria zen ikasketaz eta interes handia garatu zuen euskararekiko, Londresen Anton Abadia ezagutu eta gero. Dialektologian aditua, euskalkien lehenengo maparen egiletzat hartua izan da. Gauza interesgarriak esaten ditu Bilboko eta Barakaldoko euskararen egoerari buruz. Tartean, Zorrotza. Bonaparteren arabera “Olaveaga y Deusto con Zorroza son también bascongados, aunque se habla mucho castellano”. Horixe dio Jose Antonio Uriarte apaizari bidalitako gutunean. Beste idazki batzuetan Zorrotzako baserrien erdia euskalduna zela aipatzen du.

Urteak joan dira geroztik eta zeharo bestelakoa da egoera. Hilzorian egon zen euskara Zorrotzan XX. mendean zehar, XIX. mendea ondo sartuta oraindik euskaldun samarra izanagatik. Datuak besterik ez dira, denboraren oldarrak eramandako hitz soilak; baina balio beza “aquí nunca se ha hablado euskera” diotenei esateko baietz, eta termino historikoetan atzo goizera arte, gainera. Euskaldunak exotiko eta aborigen izan garen auzo horretan, ordea, XX.

ASIER URKIZA

“ *Euskaldunak
exotiko eta
aborigen izan garen
auzo horretan,
ordea, XX. mende
bukaeran euskara
hutsezko aldizkaria
sortu zuen jende
talde batek. Ez
dakit batzuetan
jabetzen garen
ekimen batzuen
garrantziaz*

mende bukaeran euskara hutsezko aldizkaria sortu zuen jende talde batek. Ez dakit batzuetan jabetzen garen ekimen batzuen garrantziaz. Zer den inguru arrotz batean komunitate gutxiagotu baten alde egitea. Inori axola ez zaionean. Are, ikurrina paparrean daraman askorentzat ere

lehenetasuna ez denean. Baskoen herrian euskara bera arrotz denean auzoaren berri euskaraz emango zuen hedabidea sortzearen balentria. Euskara museoko pieza baino, komunikatzeko bitarteko bihurtzea. Ekimen hori.

Kimu bat erdal herrian. Arestik esana da, “Bilboko simaurtegiaren lore bat aurkitu nuen”. Okerbideak badaki mintzaerarik, ordea, nagusiki espainola. Eta arroztea, asimilazioa, galera. Euskararen biziraupena ez da misterioa, Mitxelenak esan zuen gisan, norbanako askoren ekimenaren ondorio baizik. Katea higitu bai, begiren bat galdu ere bai, baina ez delako guztiz eten. Hain zuzen, euskal hitza historiaurreko leizeen zera misteriotu su legezt irudikatzen zenean, mitologia eta kondairen oihartzun magikotzat hartzen zenean. Orduan apustua euskara egunero -zera, aldizka- herritarren eskuetan jartzeko, tinta usaina emateko, taberna, denda eta farmazietan ikusgai jartzeko. Auzoari euskaraz emateko hitza, arrozte eta erdalduntzearen gainetik. Kimu haietatik datoz gaurko basoak. Baso prekarioak izan arren. Bejondeiola Zorrotz Morrotzi. 100 gehiago izan daitezela.

Sandra

Naroa aldizkariko kidearen bidez ezagutu nuen ZM, eta Zorrotzatik Mundura edo Mundutik Zorrotzara atala da gehien gustatzen zaidana.

Mikel

Auzokan lanean hasi nintzenean hasi nintzen irakurtzen. Gehien gustatzen zaidana da auzoaren alde duen ikuspegi kritikoa.

NAROA PEÑA

Zorrotz Morrotz 100 ale

Noiz hasi zenuen irakurtzen?
Zer da gehien gustatzen zaidana?

Sergio

Aspaldi ezagutu nuen lagun min baten bidez. Auzokideen elkarrizketak dira gehien gustatzen zaidana. Haien esperientziak, gaitasunak edo bitxikeriak ezagutzeko aukera ederra da.

Zuriñe

Txikitatik. Auzoko hainbat konturen berri emateaz gain, euskara bultzatu eta sustatzen duela dut gustukoan.

Gonzalo

Duela 6 urte auzora heldu nintzenean ezagutu nuen ZM, denda batetik eraman nuen etxera jakin-minez. Ekimen bikaina iruditzen zait tokiko ekimenak ezagutzeko.

FARMAKOTEGIA
SUSANA
URRITIKOETXEA

Astillero 1. 48013. Zorrotza
Tlño. 94 441 61 46

Vía gráfica

• diseinu grafikoa
viagraficazorrotza@gmail.com

!Kasi MiKasi!

**0-18 urteko heziketa-ibilbide osoa,
ikastetxe publikoetan eta
Zorrotzatik irten gabe**

CEIP ZAZPILANDA-ZORROTZOTI ILHI

Pinadia etxaldea, 6. 48013, Zorrotza. Bilbo
 ☎ 94 442 48 75
 📧 zuzendaria@zazpilandaeskola.eus

CEIP ZORROTZA-FRAY JUAN ILHI

Ikastalde etxaldea, 12. 48013, Zorrotza. Bilbo
 ☎ 94 442 00 21 • ☎ 94 442 00 21
 📧 014159aa@hezkuntza.net

I.E.S.
ZORROTZA
B.I.

San Miguel auzunea, 10. 48013, Zorrotza. Bilbo
 ☎ 94 439 33 34 / 688 861 374
 ☎ 94 439 97 41
 📧 015078aa@hezkuntza.net
 🌐 www.ieszorrotzabhi.hezkuntza.net

Barnetegia aukera bikaina da: piloa laguntzen du ikasteko prozesuan aurrera egiten.

euskara praktikoa

- Euskaraz bizi den ingurune batean murgiltzen zarelako
- Eguneroko bizimodua euskaraz egiten duzulako: goizetik gauera
- Ikasitakoa praktikan jartzeko aukera ematen dizulako
- Zeure burua gai ikusten duzulako euskaraz egiteko
- Egokia delako euskaraz aritzeko ohitura sendotzeko
- Harreman berriak egin ditzakezulako, euskaraz

www.aek.eus/eu/barnetegiak

UDALAREKIN EUSKARAZ?

**Zu ere
animatu zaitez**

Bilbao